FELB 2.10 Ochrona przyrody

tytuł projektu:

Odtwarzanie i ochrona bioróżnorodności poprzez rozwój zielono-błękitnej infrastruktury na terenie Szkoły Podstawowej nr 2 oraz przyległego ekoparku w Krośnie Odrzańskim.

oprac. Magdalena Bobryk / Wydział Promocji i Rozwoju Gospodarczego

Cel opracowania:
Celem niniejszej koncepcji jest określenie kierunków zagospodarowania terenu Szkoły Podstawowej nr 2 w Krośnie Odrzańskim oraz przyległej działki zieleni nieurządzonej w sposób ukierunkowany na ochronę i wzmacnianie różnorodności biologicznej. Opracowanie stanowi podstawę do realizacji projektu w ramach działania FELB 2.10 „Ochrona przyrody" i wskazuje rozwiązania przestrzenne oraz przyrodnicze służące utrzymaniu i poprawie stanu siedlisk oraz lokalnych populacji gatunków.

Diagnoza przyrodniczo-przestrzenna:
Analiza wykazała istotny deficyt powierzchni biologicznie czynnych na terenie szkoły (działka 915/2), znaczny udział nawierzchni nieprzepuszczalnych oraz ograniczoną strukturę gatunkową zieleni. Obszar przyległej działki (864/20) posiada natomiast wysoki potencjał przyrodniczy, związany z występowaniem terenów podmokłych, źródlisk oraz naturalnych zbiorowisk roślinnych. Lokalizacja w odległości ok. 350 m od korytarza ekologicznego Krośnieńska Dolina Odry wzmacnia znaczenie tego terenu w kontekście ciągłości ekologicznej.

Stwierdzone problemy obejmują:
- presję antropogeniczną,
- obecność gatunków inwazyjnych,
- zaburzenia retencji na terenie szkoły,
- uproszczoną strukturę zieleni.

Założenia ochronne

Koncepcja opiera się na następujących zasadach:

- Ochrona i wzmocnienie półnaturalnego charakteru terenu ekoparku poprzez eliminację presji antropogenicznej, ograniczenie ingerencji pielęgnacyjnej, ochrona ekosystemu wodnego (źródlisko).
- Zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnych (PBC) na terenie szkoły poprzez rozszczelnienie i wdrożenie rozwiązań opartych na przyrodzie.
- Wspieranie gatunków rodzimych, w tym zapylaczy, ptaków oraz gatunków związanych z siedliskami podmokłymi.
- Zachowanie i wspieranie warunków wodnych (retencja, infiltracja, ochrona za bagnień).
- Kanalizowanie ruchu pieszych poprzez oznaczenie przebiegu dojść do punktów obserwacyjnych

Projekt nie wprowadza nowej presji inwestycyjnej, lecz wzmacnia istniejące struktury przyrodnicze i poprawia ich funkcjonowanie w warunkach miejskich.

Obszar objęty projektem

oprac. Magdalena Bobryk / Wydział Promocji i Rozwoju Gospodarczego

OBSZAR PROJEKTU:

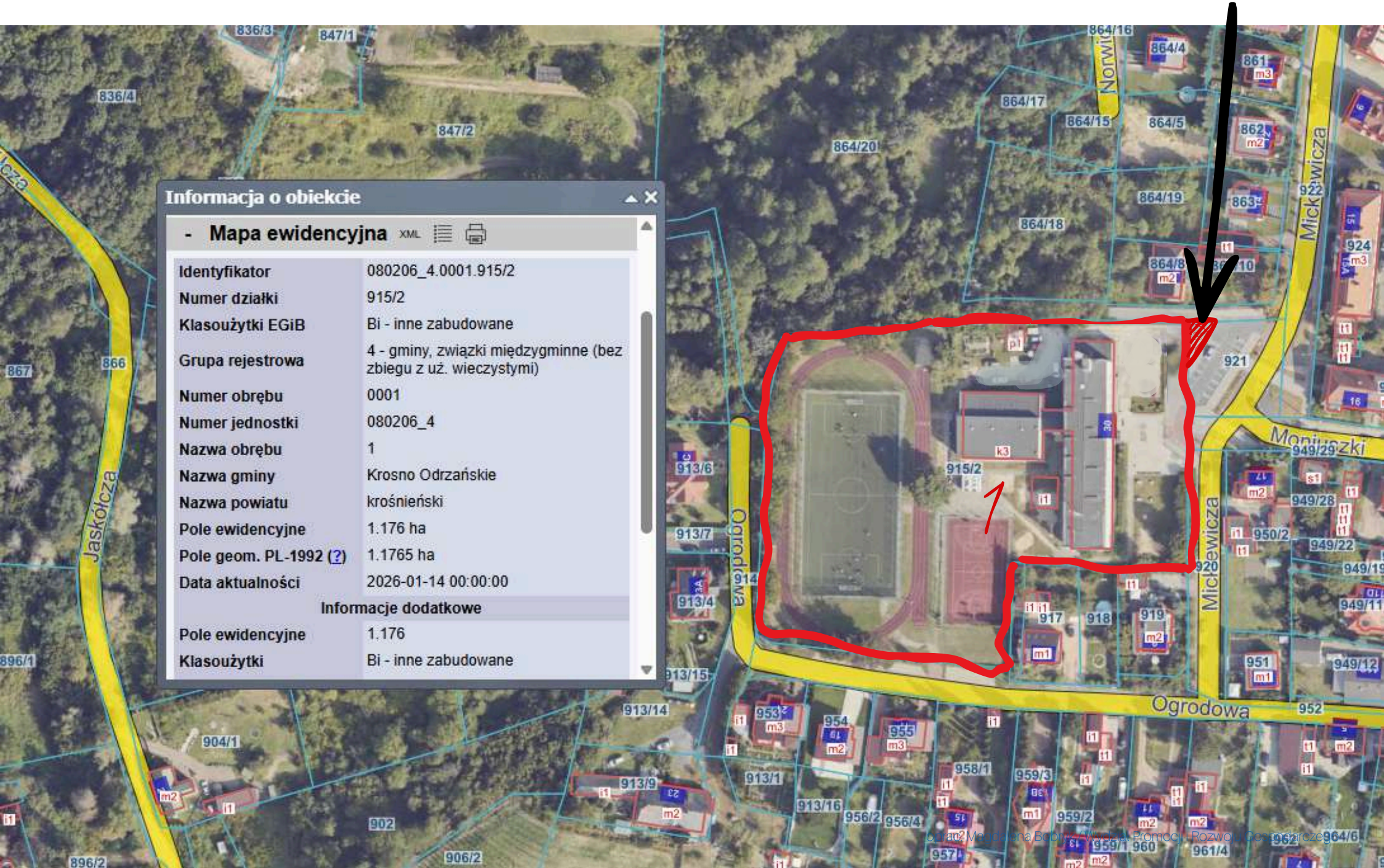
3 działki - własność gminna

działka 915/2 – teren szkoły – powierzchnia 1,176 ha
działka 864/20 – tereni zieleni nieurządzonej – powierzchnia – 2,2908 ha
działka 921 – obszar 0,0854 ha fragment objęty projektem 0, 0023 ha

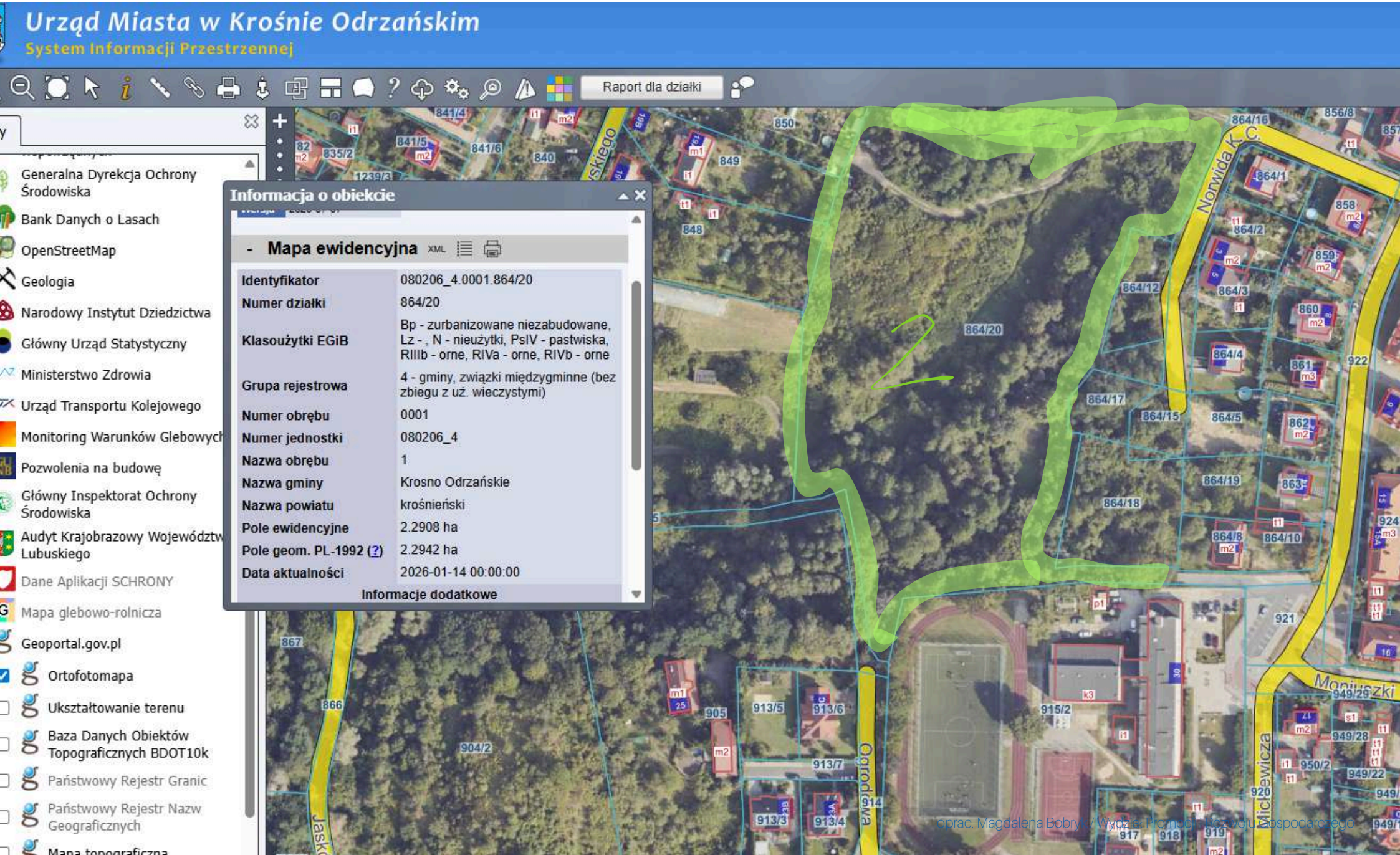
OBSZAR PROJEKTU:

działka 915/2 – teren szkoły – powierzchnia 1,176 ha + fragment parkingu kiss&ride (23m działki 921)

OBSZAR PROJEKTU:

działka 864/20 – tereni zieleni nieurządzonej – powierzchnia – 2,2908 ha

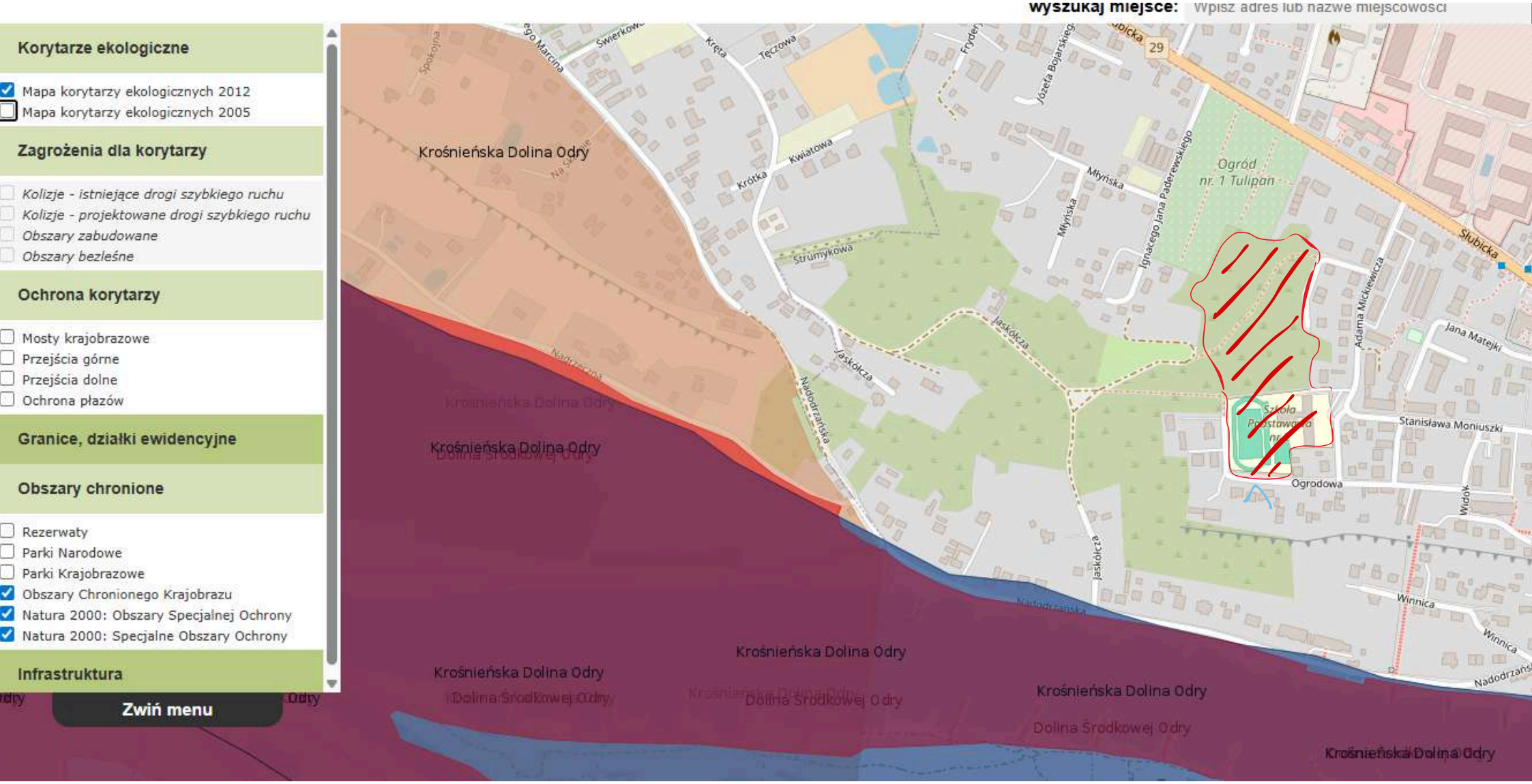

- **prace budowalne niewymagajace pozwolenia na budowę na terenie działki 915/2 oraz 921 (zgłoszenie)**

- **prace porządkowe i przyrodnicze niewymające pozwolenia lub zgłoszenia: działka 864/20 (działania o charakterze nieinfrastrukturalnym)**

Diagnoza przyrodniczo-przestrzenna (dane wizualne)

Obszar projektu względem obszarów chronionych i korytarzy ekologicznych
dane ---> www.mapa.korytarze.pl

oprac. Magdalena Bobryk / Wydział Promocji i Rozwoju Gospodarczego

EKOPARK i szkoła SP2- odległość od korytarza ekologicznego i obszaru chronionego Krośnieńska Dolina Odry (350m) - “sieciowanie” terenów zieleni przy zagospodarowaniu przestrzennym

Teren szkoły SP2 front– silnie zabudowany nieprzepuszczalną powierzchnią teren, zredukowana zieleń, brak walorów edukacyjnych przestrzeni, niska bioróżnorodność nasadzeń, podtopienia podczas nawalnych deszczy, większe zanieczyszczenie powietrza i hałas od ulicy.

Silnie zabudowany nieprzepuszczalną powierzchnią teren przed szkołą to również brak dobrych wzorców dla uczniów i otoczenia szkolnego, redukcja szans na obserwowanie i rozumienie procesów w przyrodzie i ich wpływu na otoczenie (zacienienie, lepszy mikroklimat).

Silnie zabudowany nieprzepuszczalną powierzchnią teren przed szkołą na poczet parkingu kiss&ride, brak cienia, tworzenie się wyspy ciepła w okresach kwiecień – wrzesień, brak zieleni obniżającej temperaturę, redukującej zanieczyszczenia (hałas, spaliny).

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

WIDOK MIEJSCA przed wykonaniem
parkingu KISS and RIDE

Obszary objęte projektem – miejsca i ich problematyka

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

1

widok gdy dzieci wychodzą ze szkoły

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

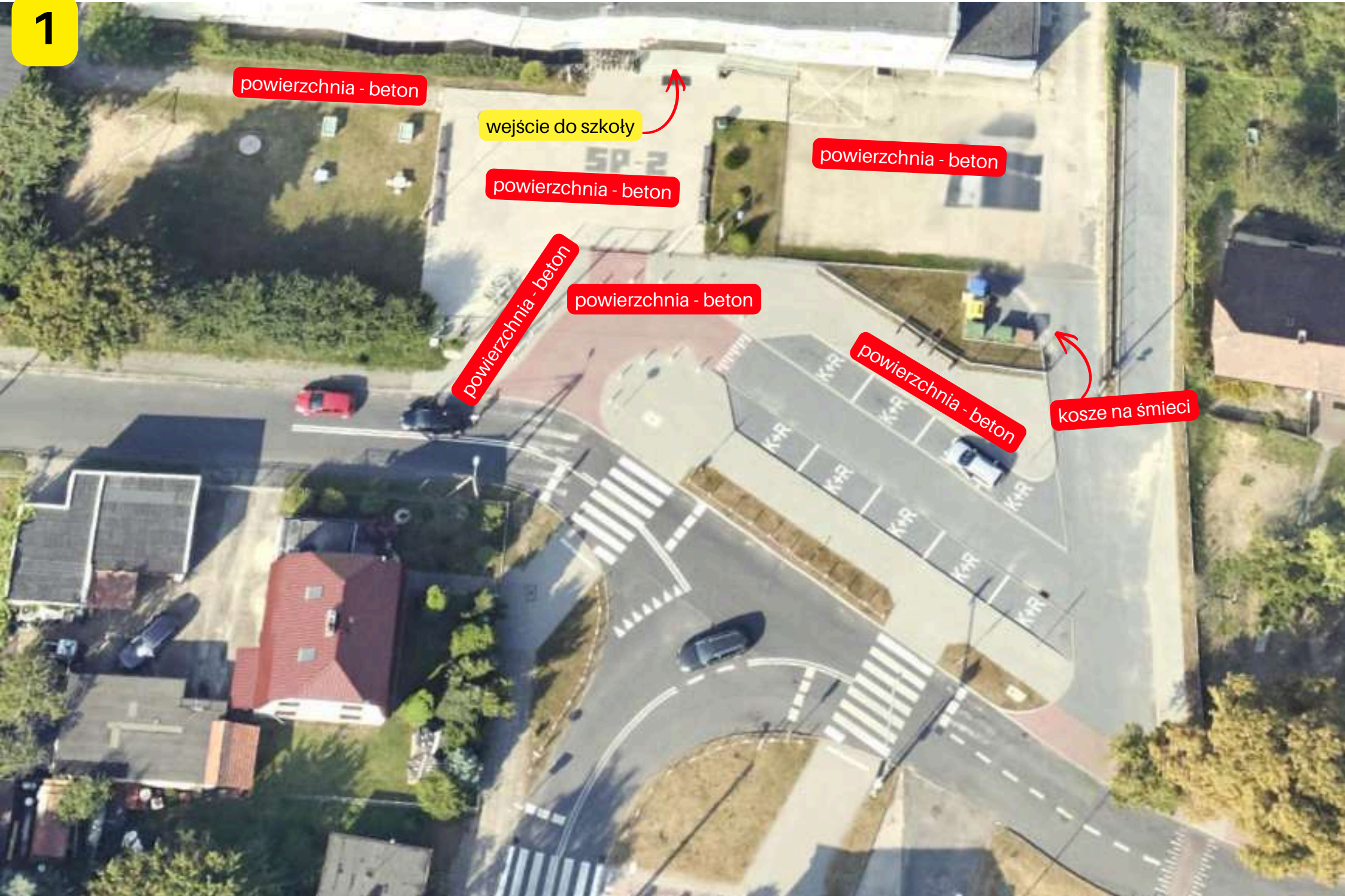
1

widok gdy dzieci wchodzą do szkoły

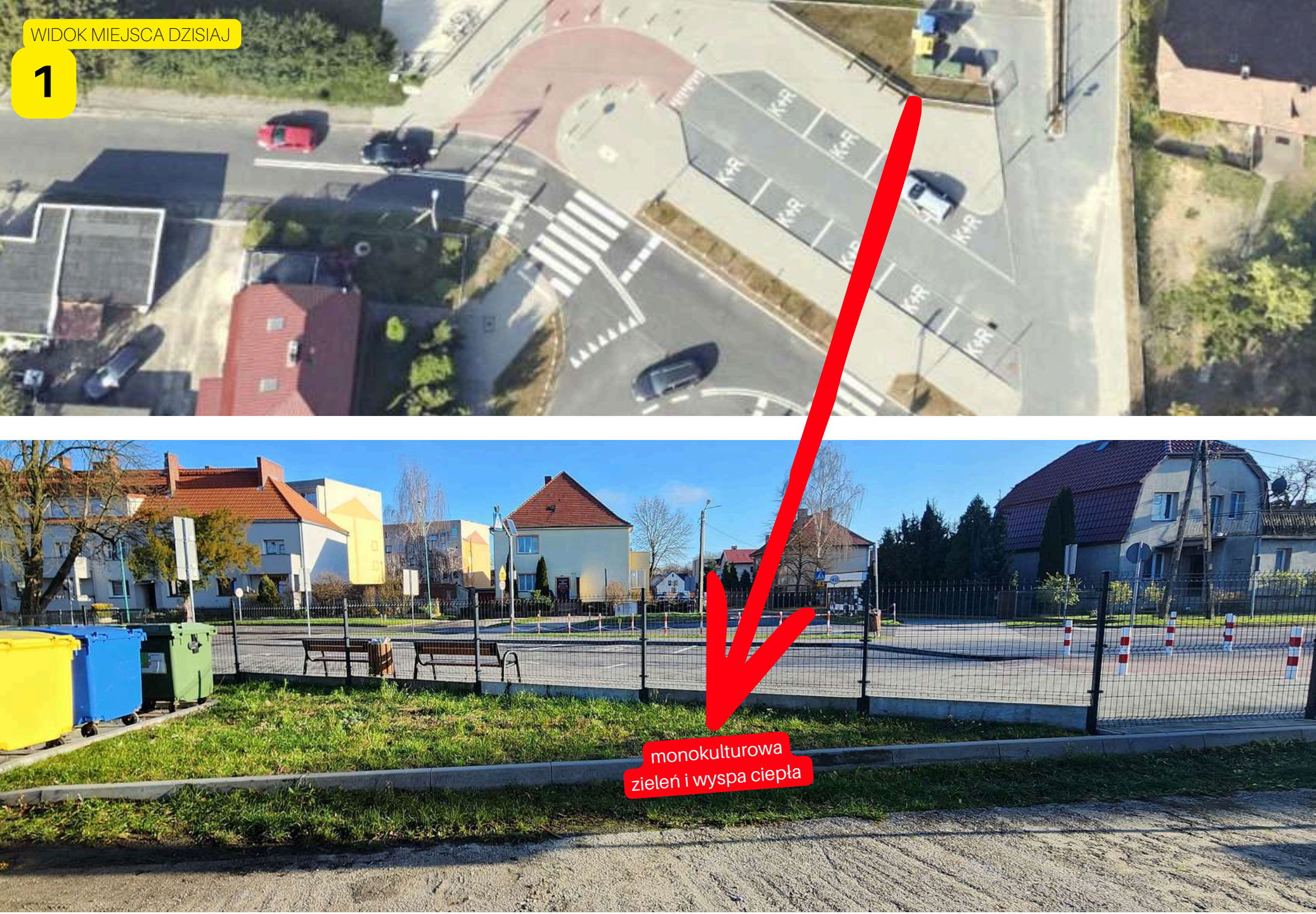
WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

1

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

1

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

2

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ
3

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

3

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

4

problem - podczas nawalnych deszczy zalewa piwnice ponieważ woda zbiera się na nieprzepuszczalnej nawierzchni

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

5

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

6

problem
- skarpa zsuwa się na bieżnię
jednocześnie jest trajektorią ruchu dzieci

stojąca woda na ścieżce
z nieprzepuszczalnych materiałów

Centrum Nowoczesnego Rozwoju | www.cnr.pl | Promocja Twojego Gospodarczego

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

7

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

8

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

9

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

10

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

11

Na terenie działki przeznaczonej pod ekopark występuje źródlisko oraz obszary o charakterze wodno-błotnym, stanowiące lokalnie cenne siedliska związane z obecnością wód gruntowych i okresowych stagnacji wody. Siedliska tego typu pełnią istotne funkcje ekologiczne: zwiększają retencję krajobrazową, stabilizują mikroklimat, stanowią ostoję dla bezkręgowców, płazów oraz roślin higrofilnych, a także wzmacniają ciągłość lokalnych powiązań ekologicznych.
Tereny wodno-błotne należą do najbardziej wrażliwych ekosystemów w warunkach miejskich - są podatne na przesuszenie, zasypywanie, zanieczyszczenie oraz degradację w wyniku niekontrolowanego ruchu pieszych. Działani edukacyjne dotyczące tych terenów mają wysoki priorytet w budowaniu świadomości społecznej a postępującym zagrożeniu utraty bioróżnorodności.

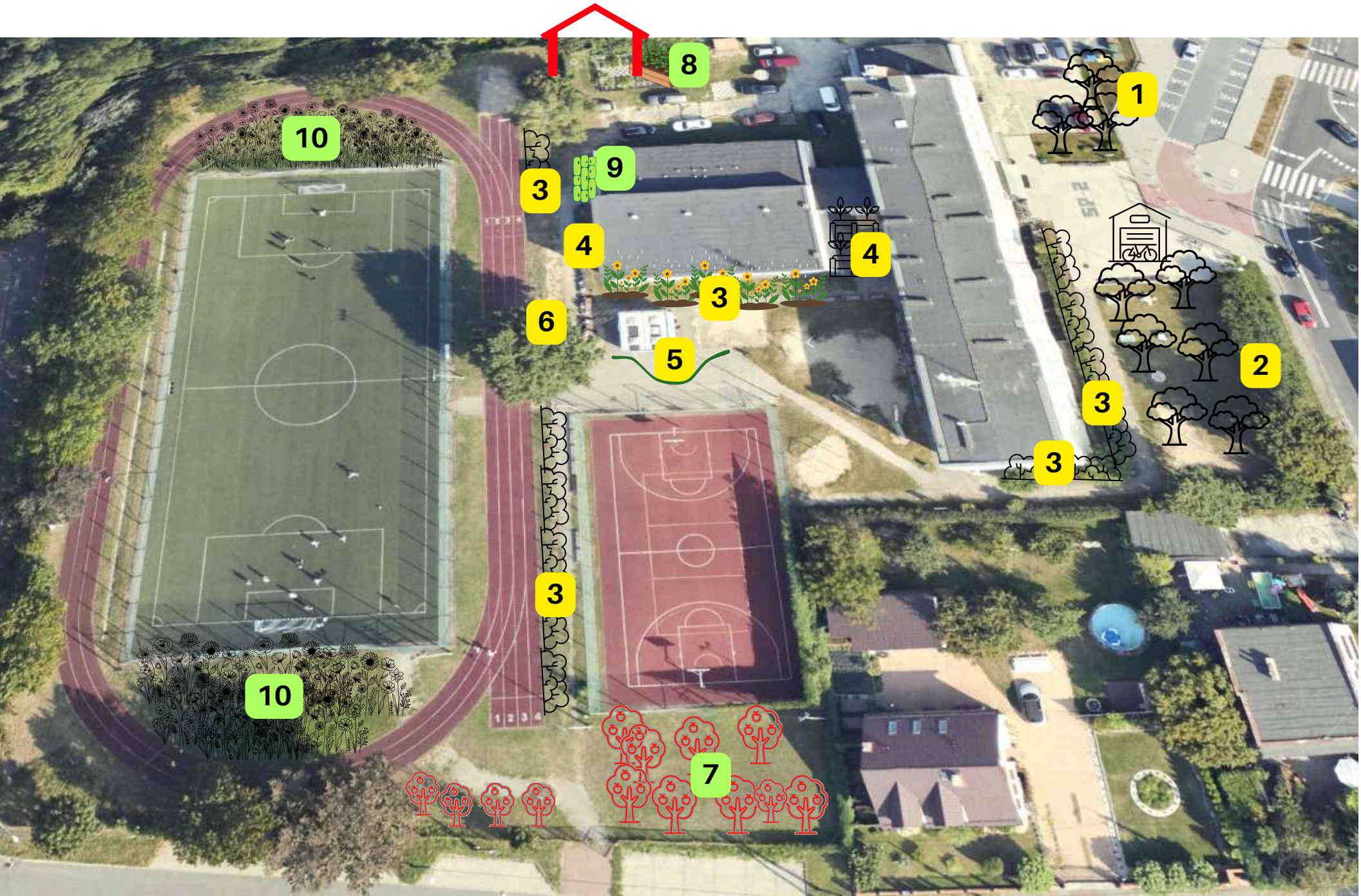
WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

11

Potencjał terenów
i proponowane rozwiązania
(ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE)

Obszary objęte projektem – proponowane rozwiązania

Obszary objęte projektem – proponowane rozwiązania

Magdalena Bobryk / Wydział Promocji i Rozwoju Gospodarczego

BLANS POWIERZCHNI - BZI SP2

Całość: 2120 m² (z ogrodem warzywnym)

NR OBSZARU	BZI	Powierzchnia	
10	Łąki kwietne	500 m²	
7	Sad owocowy	330 m²	
1 2	Parki kieszonkowe	600 m²	
8	Ogród warzywny	120m²	
4	Ogrody deszczowe	100 m²	
3	Zakrzewienia/rabaty	230 m²	
9	Zielona ściana	20 m²	
5	Bioswal	220m²	
	terenowa ścieżka edukacyjna (powierzchnia przepuszczalna) - ok 250m		
	SUMA	2000 m²	

działania - wykonane ze społecznością w ramach kampanii edukacyjnej - WARSZTAT 3

OCHRONA SIEDLISKA GATUNKU Z CZERWONEJ LISTY

dąb - siedlisko gatunku z czerwonej listy - jelonka rogacza

© Magdalena Bobrik | Agencja Promocji i Rozwoju Gospodarczego

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

1

inspiracja rozszczelnienia gruntu

koncept zmiany - park kieszonkowy

WIDOK MIEJSCA DZISIAJ

9

koncept zmiany - zakrzewienia, sciana i mural

zielona ściana

zmiana nawierzchni na przepuszczalną

zakrzewienia gatunkami rodzimymi

tablice edukacyjne- 7 sztuk (6 na terenie ścieżki edukacyjnej przy szkole, 1 na terenie ekoparku)

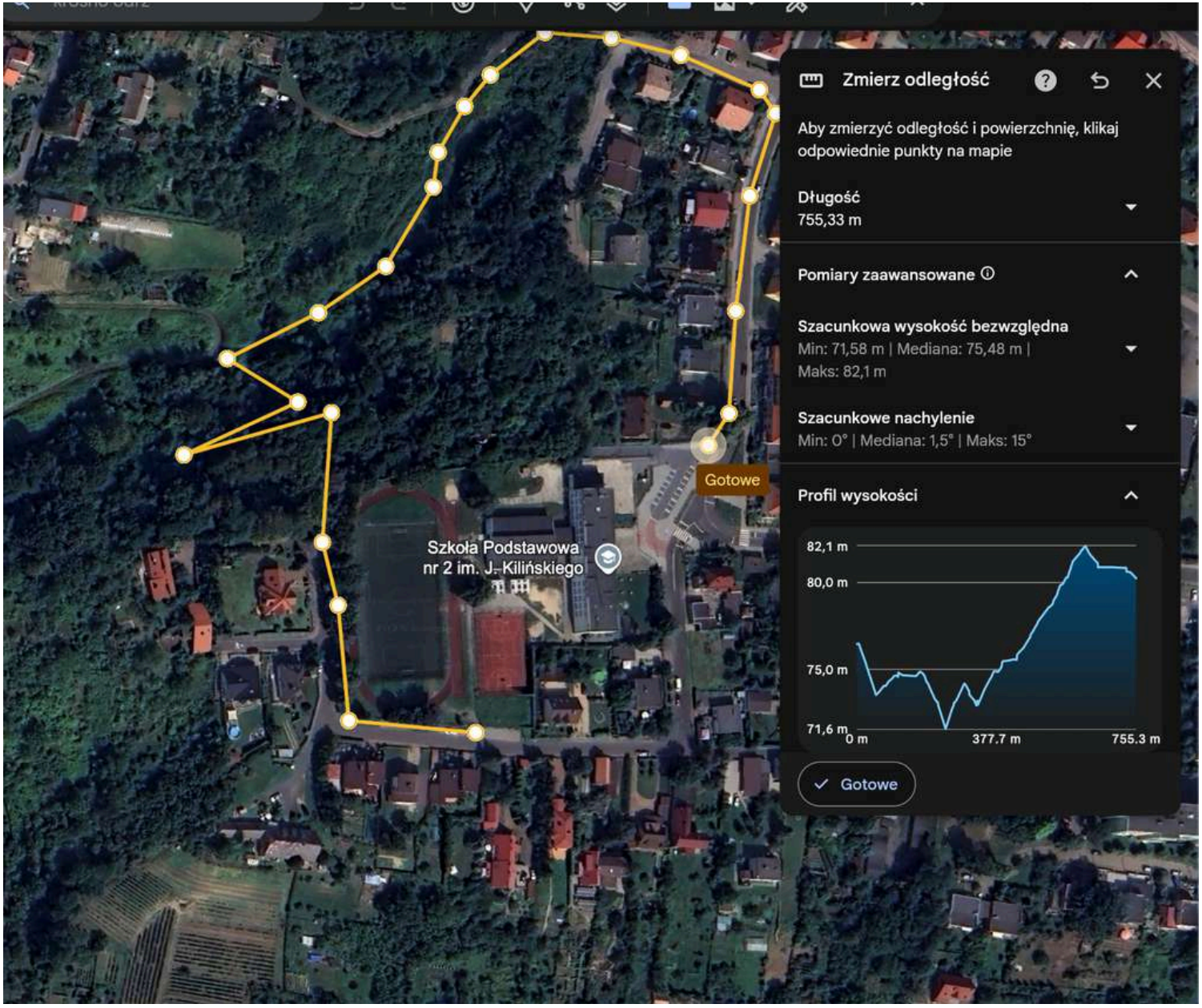
Ekopark przy szkole – proponowany obszar objęty działaniami i rozwiązania

EKOPARK - ukształtowany jako obszar ochrony przyrody o charakterze półnaturalnym, bez intensywnej infrastruktury i bez standardowych zabiegów pielęgnacyjnych.
Ekopark nie pełni funkcji rekreacyjnej ani parkowej w rozumieniu zieleni urządzonej; jego podstawową funkcją jest ochrona i wzmacnianie lokalnych siedlisk przyrodniczych oraz prowadzenie edukacji ekologicznej opartej na obserwacji naturalnych procesów.

Zakres działań w projekcie obejmuje:

- uporządkowanie terenu z odpadów i śmieci (realizowane z zaangażowaniem lokalnej społeczności),
- eliminację gatunków inwazyjnych,
- zachowanie i wzmocnienie istniejącej roślinności rodzimej i naturalnych procesów ekologicznych (odtworzenie zabagnień, źródliska)
- wyznaczenie przebiegu dojść obserwacyjno-edukacyjnych w celu ochrony wrażliwych siedlisk przed niekontrolowanym ruchem pieszym (odcinek ok 750m)
- Kanalizowanie ruchu użytkowników poprzez rozmieszczenie elementów informacji terenowej

Ekopark przy szkole - proponowany obszar objęty działaniami i rozwiązania
Przebieg dojść obserwacyjno-edukacyjnych długości ok 750m

Ekopark przy szkole – proponowany obszar objęty działaniami i rozwiązania – oznaczenia miejsc obserwacji

Ekopark przy szkole – proponowany obszar objęty działaniami i rozwiązania
martwe drewno dla siedlisk

Ekopark przy szkole – proponowany obszar objęty działaniami i rozwiązania – naturalne elementy ułatwiające dojście do punktów obserwacyjnych

Ekopark przy szkole – proponowany obszar objęty działaniami i rozwiązania

Redukcja stanowisk roślin inwazyjnych (drzewa, krzewy)

Ekopark przy szkole – proponowany obszar objęty działaniami i rozwiązania

Lekcje w terenie, monitorowanie gatunków i siedlisk

INSPIRACJE ROZWIĄZAŃ

Rozwiązania przenosimy z modelowej szkoły utworzonej w Warszawie, w dzielnicy Wawer, którą wizytowaliśmy w ramach programu ZIELONY LIDER (strefa 9,4,3)

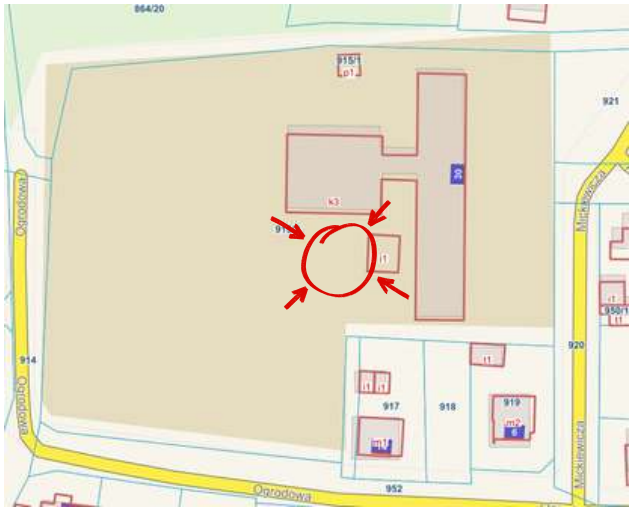

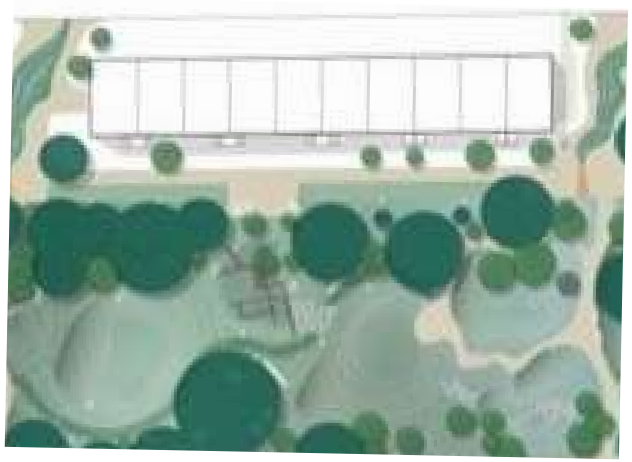

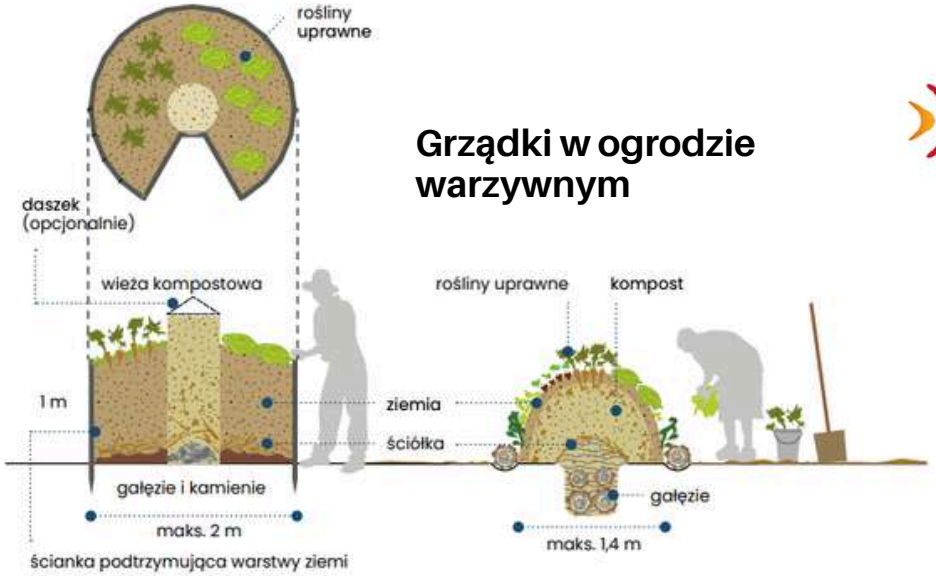
oprac. Magdalena Bobryk / Wydział Promocji i Rozwoju Gospodarczego

BIOSWAl - niecka zbierająca wody opadowe (strefa 5)

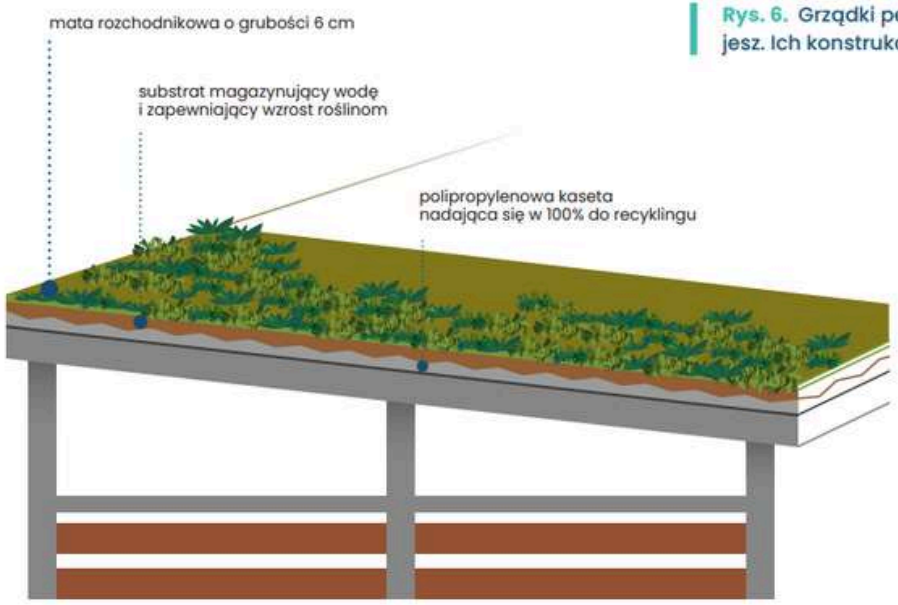

Grządki w ogrodzie warzywnym

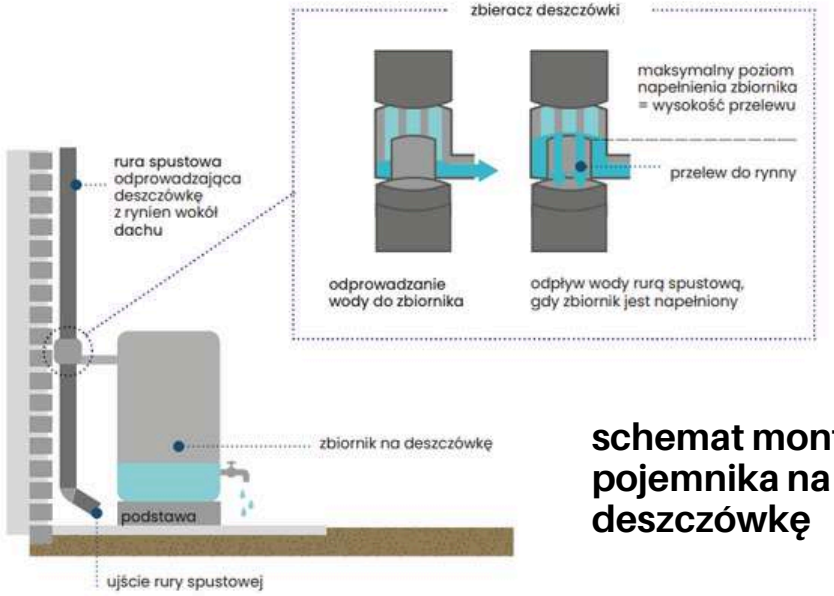

Rys. 6. Grządki permakulturowe wykorzystują materiały, którymi najczęściej dysponujesz. Ich konstrukcja z kolei ma ułatwić korzystanie z niej osobom w różnym wieku

Zielony dach na wiacie rowerowej

Rys. 11. Zielony dach to dobry pomysł na zazielenienie dachów garaży, wiat i altan. Zobacz, jak wygląda konstrukcja kasetowa

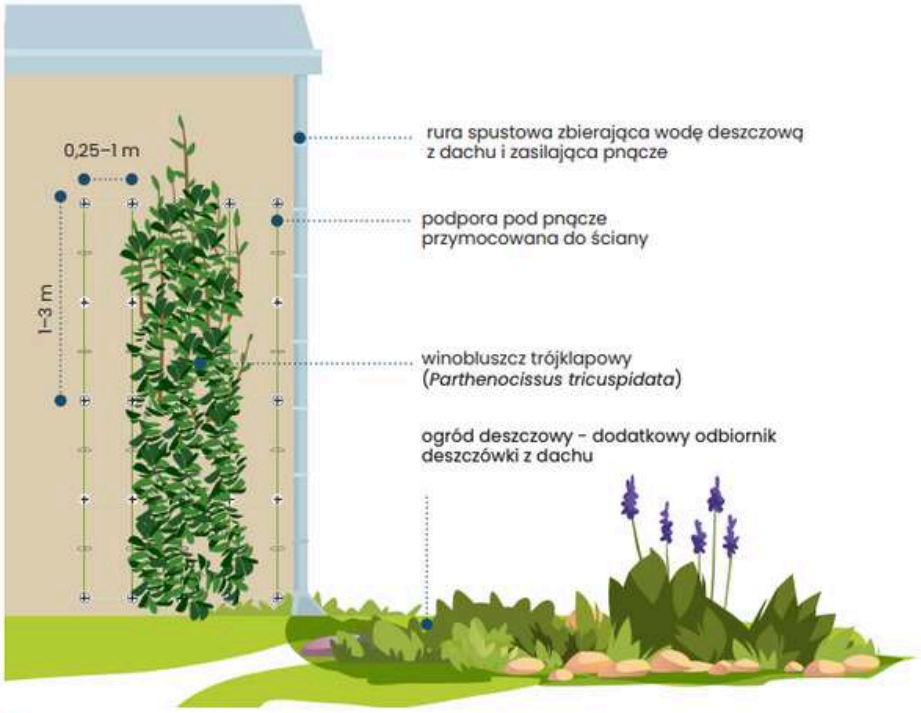

schemat montażu pojemnika na deszczówkę

Rys. 9. Zobacz, jak działa zbieracz deszczówki – to dzięki niemu możemy przechwycić część wody do pojemników

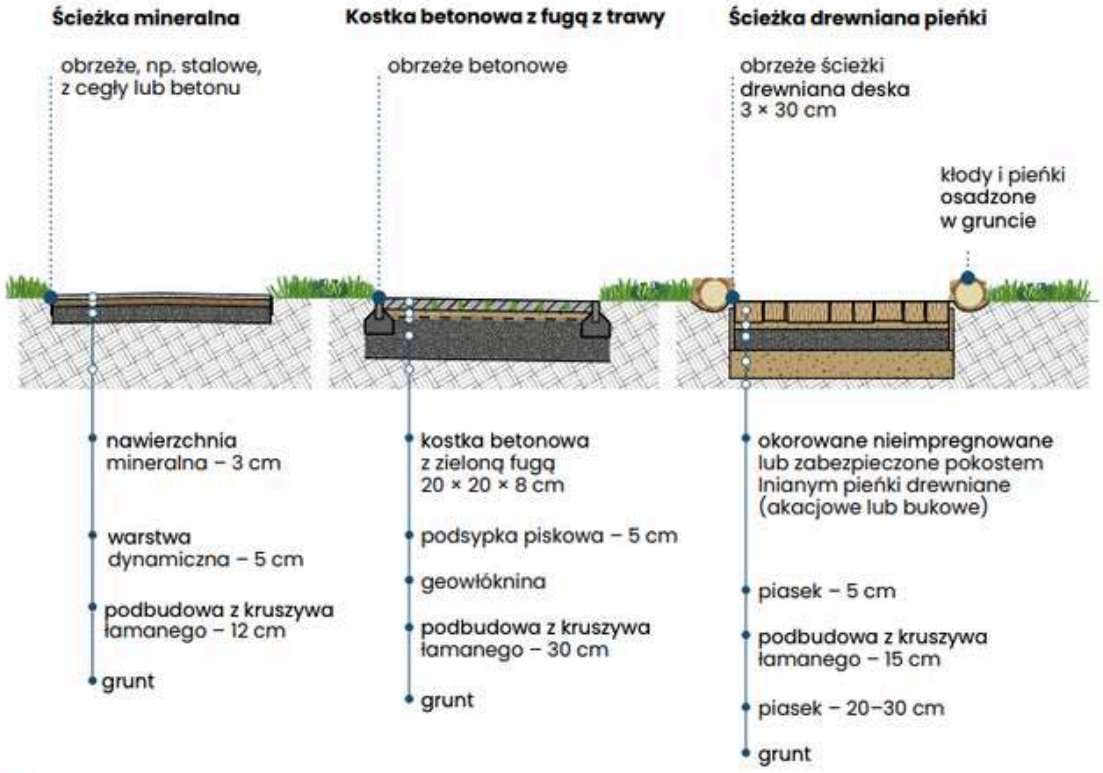
oprac. Magdalena Bobryk / Wydział Promocji i Rozwoju Gospodarczego

Zielona sciana

Rys. 10. Zielona ściana może bez przeszkód rozwijać się w towarzystwie ogrodu deszczowego – pomyśl, czy takie rozwiązanie sprawdzi się u ciebie!

powierzchnie przepuszczalne

Rys. 8. Różne rodzaje nawierzchni przepuszczalnych